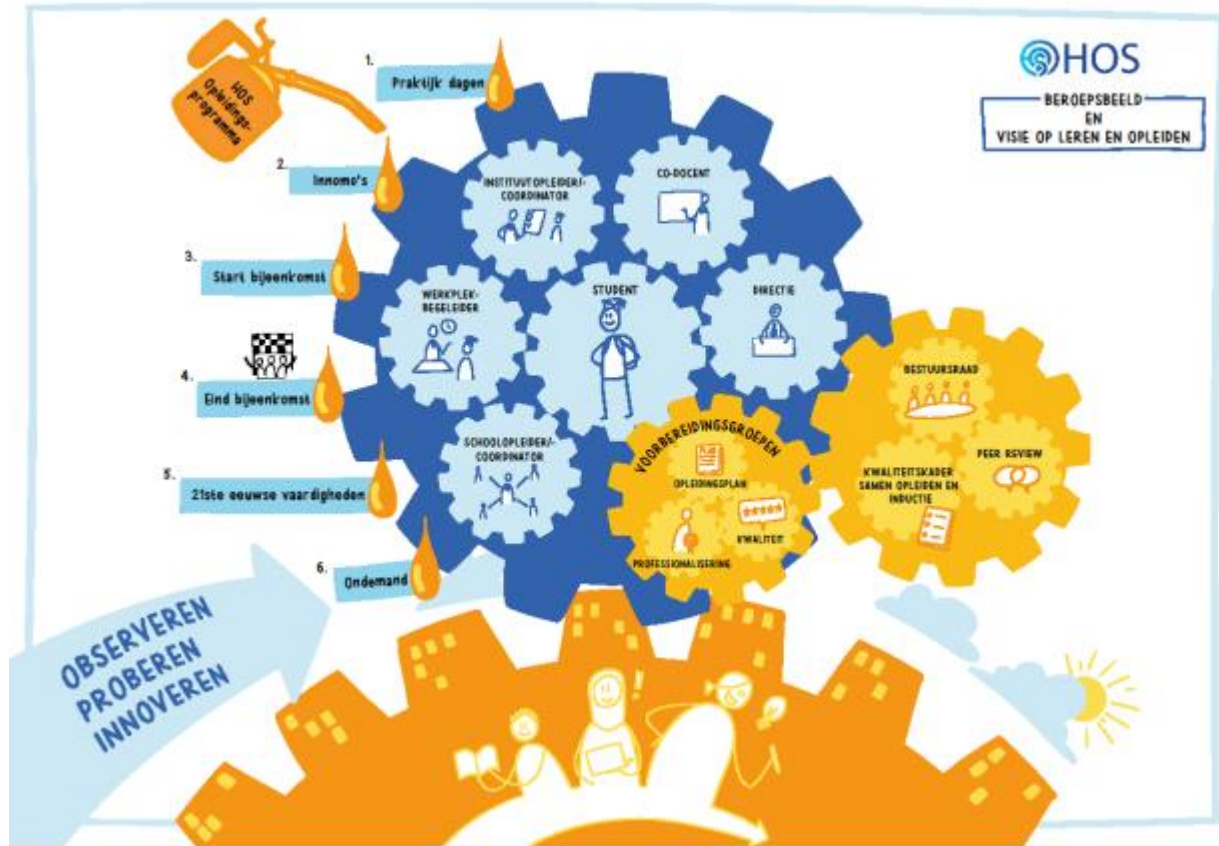

HOS: informatie voor werkplekbegeleiders 2025-2026

Versie augustus 2025

De Haagse Opleidingsschool (HOS)

Binnen de HOS werken tien Haagse vo-scholen en vier lerarenopleidingen nauw samen om studenten op te leiden tot start- en stadsbekwame docenten in het voortgezet onderwijs. Binnen de HOS worden studenten voor een belangrijk deel op de werkplek opgeleid. Binnen de HOS maken studenten kennis met verschillende typen scholen, van vmbo en lwoo tot gymnasium.

Pedagogisch didactisch vernieuwen

Binnen de Haagse Opleidingsschool (HOS) leiden we leraren op die als wendbare, onderzoekende professionals functioneren in een complexe, grootstedelijke omgeving. In deze context is de onderwijspraktijk voortdurend in beweging. Studenten worden daarom niet alleen voorbereid op het lesgeven, maar ook op het systematisch bevragen van hun eigen handelen en het kritisch analyseren van de effecten van hun keuzes op leerlingen en de leeromgeving.

Observeren, proberen, innoveren

Studenten observeren, proberen vernieuwingen in de praktijk uit, evalueren en passen waar nodig aan en werken hierbij nauw samen met hun werkplekbegeleider. We staan open voor de inbreng en ideeën van studenten en bieden ruimte voor proberen en experimenteren. Studenten vormen op die manier een impuls voor vernieuwing binnen onze scholen en lerarenopleidingen.

Begrippenlijst HOS

- **Werkplekbegeleider (school):** begeleidt de student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk (eerstelijns ondersteuning). In de praktijk wordt de werkplekbegeleider ook wel de vakcoach of werkplekcoach genoemd.
- **Schoolopleider (school):** treedt op als 'algemeen' begeleider en opleider van de studenten. Deze functionaris wordt in de praktijk ook wel 'BoS' (begeleider op school) genoemd.
- **Co-docent:** ontwikkelt en verzorgt onderdelen van het HOS opleidingsprogramma en/of van HOS professionaliseringsactiviteiten (zoals de wpb-training), in nauwe samenwerking en afstemming met instituutopleiders en/of -trainers.
- **Schoolcoördinator (school):** vervult, naast de rol als schoolopleider, een coördinerende rol op de school op het gebied van samen opleiden en professionaliseren (o.a. inventarisatie stageplaatsen, professionalisering werkplekbegeleiders en schoolopleiders, afstemming met lerarenopleidingen en management, etc.).
- **Instituutopleider (instituut):** medewerker van het opleidingsinstituut die de student begeleidt bij de competentieontwikkeling en eindverantwoordelijk is voor de beoordeling. De schoolopleider heeft in de meeste scholen ook een taak in het begeleiden van startende docenten. In de praktijk wordt deze functionaris ook wel BiS, instituutbegeleider, supervisor of vakdidacticus genoemd.
- **Instituutcoördinator (instituut):** medewerker van het opleidingsinstituut die overzicht heeft op de activiteiten die uitgevoerd worden in de scholen, regelmatig contact heeft met de schoolcoördinatoren en verantwoordelijk is voor kwaliteitsbewaking van het onderwijs dat in de vo-partnerscholen wordt verzorgd. In de praktijk wordt deze functionaris ook wel regiomanager of stagecoördinator genoemd.
- **Stagecoördinator (HOS):** coördineert de stages binnen de HOS, o.a. inventariseert en verdeelt de beschikbare stageplaatsen en stemt hierover af met de scholen en instituten binnen de HOS.
- **Programmamanager (HOS):** is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de HOS en geeft sturing aan de procesmatige en inhoudelijke ontwikkeling van de HOS en de borging van de gemeenschappelijkheid.

Meer informatie over de lerarenopleidingen:

- [Stagehandleiding ICLON](#)
- [Stagehandleiding TU Delft/SEC](#)
- [Handleidingen HR](#)
- [Stagehandleiding HALO](#)

Nieuwe curriculum Hogeschool Rotterdam

Op de website van [Samen Opleiden](#) van de HR is het nieuwe materiaal beschikbaar dat in het schooljaar 2025-2026 zal worden gebruikt.

Transferdagen in 2025-2026

We organiseren een aantal momenten in het jaar waar we jullie als werkplekbegeleiders graag van harte voor uitnodigen. Hieronder staan de relevante data op een rij. Noteer deze vast in je agenda!

HOS transferdagen:

- 29 oktober 2025,
- 28 januari 2026,
- 18 maart 2026,
- 3 juni 2026

Het HOS opleidingsprogramma

Binnen de HOS worden studenten voor een belangrijk deel in de praktijk (40-50%) opgeleid, via het opleidingsprogramma van de HOS. Het opleidingsprogramma voor studenten bestaat uit de volgende onderdelen:

- Werkplekleren op school

Het nieuwe werkplekleren
WAT GAAT ER VERANDEREN IN STUDIEJAAR 25/26?

Lesbezoeken In de oude situatie vond bij HOS het lesbezoek plaats in de vorm van de SO. Alleen de SO's gebruikten een vast lesbezoekformulier.	Handelen Hi: Geen lesbezoek H2: 2 lesbezoeken van SO (1 versie) en 1 lesbezoek van IO H3: 2 lesbezoeken van SO (1 versie) en 1 lesbezoek (1 versie) van IO Ook de SO's/WPB's, met de IO's, vullen een vast lesbezoekformulier en zijn verantwoordelijk voor het lesbezoek met de IO's is samenvatting.
Leerresultaten In de oude situatie leerde de student met behulp van leerresultaten, dit was LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student.	Leeruitkomsten Binnen werkplekleren zal er gewerkt worden met leeruitkomsten (LRS). De LRS zijn in samenwerking met het werkveld ontwikkeld en zijn gericht op de werkveld. Samen met de LRS worden er ook de LRS ontwikkeld, het voor studenten duidelijk is wat er op het werkveld van hen wordt verwacht per niveau.
Portfolio In de oude situatie verzamelden studenten bewijs in een portfolio, dit was de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student.	Groei dossier Studenten brengen de groei op basis van leeruitkomsten in beeld d.m.v. driehoeksgesprekken en video's van hun leeruitkomsten. De studenten verzamelen de volgende documenten in een groeidoossier: de LRS, leerbezoekformulier (LRS), leerbezoek (LRS), verslag leeruitkomsten (LRS), verslag leeruitkomsten (LRS), verslag leeruitkomsten (LRS), verslag leeruitkomsten (LRS).
Gesprekken In de oude situatie vond er gesprekken plaats tussen IO, student en SO, voor de vorm en inhoud van de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student.	Driehoeksgesprekken Verder over het jaar zijn er drie driehoeksgesprekken tussen student, IO, SO (voor de vorm en inhoud van de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student). Het gesprek is gericht op de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student.
Portfoliobegeleiding In de oude situatie vonden er meerdere keren per jaar, transfermomenten plaats met de IO's en de SO's, dit was de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student.	Intervisiebijeenkomsten Student krijgt begeleiding en staat hierbij tevens op om de verdere ontwikkeling (samen met de LRS, de groei, ontwikkeling en leerresultaten van de student) te geven in een interview. Het doel van de LRS is om de LRS te geven in een interview. Het doel van de LRS is om de LRS te geven in een interview.

- (Driehoeks)gesprekken
- Gezamenlijk op HOS-niveau (op wisselende HOS-locaties):
 - Start- en afsluitende bijeenkomsten.
 - Transferdagen.
 - Intervisie (op de school en overkoepelend).

HOS programmaboekje 2025-2026

Het opleidingsprogramma voor studenten wordt uitgebreid toegelicht in het HOS programmaboekje 2025-2026. Het programmaboekje is te vinden op de [HOS website](#).

Werkpleklerin

De basis van het opleidingsprogramma bestaat uit het leren op de werkplek. Bij het leren op de werkplek worden studenten begeleid door hun werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider. Zij stimuleren studenten om hun handelen te baseren en onderbouwen op basis van theoretische inzichten. De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de eerstelijnsbegeleiding en opleiding van een student bij het werkpleklerin in de dagelijkse praktijk

Richtinggevende vragen voor werkplekbegeleiders t.b.v. het werkpleklerin per niveau (t.b.v. het gesprek met de HR-student)

Dit zijn vragen die je als werkplekbegeleider kunt stellen aan je HR-student (suggesties per niveau):

- [Niveau 2](#)

Bij de start van het schooljaar:

- Wat hebben ze jou mee gegeven aan leerpunten bij de laatste beoordeling (ontwikkelpunten, aandachtspunten bij CGI)?
- Met welke kijkwijzers kan ik jouw lessen van feedback voorzien (o.a. de kijkwijzer van de HOS, de kijkwijzers van de HR over o.a. de lesstart, ...)?
- Kun je mij vertellen wat je komend jaar moet doen? Wat moet je in juni allemaal gedaan hebben? Zullen we samen de handleiding doorspreken?
- Waar gaan we dit schooljaar mee beginnen?

Per onderwijsperiode:

- Wat zijn je leervragen/leerplan voor de komende periode (bijv. alle leerlingen bij naam kennen, hoe houd je de aandacht van de leerlingen, oefenen met de lesstructuur (opening, kern, afronding), ..)?
- Welke HOS transferdagen zijn er de komende periode? Wat ga je tijdens de transferdagen kiezen en waarom?
- Na iedere HOS transferdag: wat heb je gedaan, wat heb je hiervan geleerd en hoe kun je dit een plek geven in je ontwikkeldocument?
- Hoe kan ik jou helpen dit leerplan te voorzien van bewijzen voor het ontwikkeldocument?
- Mag ik je (tussentijds) ontwikkeldocument zien?
- Wanneer komt de schoolopleider langs (meestal oktober-november en in het voorjaar)? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig?
- Wanneer komt de instituutopleider langs (meestal december-januari)? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig (bijv. tussentijds ontwikkeldocument, dit is voorwaardelijk voor een bezoek)?
- Wanneer gaan we jouw les filmen (ter oefening) en nabespreken (bij voorkeur een keer in het najaar en voorjaar ter oefening)?
- Kun je mij duidelijk maken wat je in de komende periode voor de HR moet doen (o.a. het leerplan, de voorbeeldig uitgewerkte les, oefenen met ict in de lessen, ...)?
 - Je moet dit jaar veel oefenen met de de voorbeeldig uitgewerkte les. Wat heb je hiervoor nodig?
 - Je moet vanaf onderwijsperiode 2 gaan lesgeven met ict. Wat ga je doen en wat heb je hiervoor nodig?

Periode 4: voorbereiden op CGI

- Mag ik je ontwikkeldocument zien?
- Moet ik nog een leeras invullen?
- Wanneer heb je feedback nodig op je ontwikkeldocument (veelal in april-mei)?

- Niveau 3

Bij de start van het schooljaar:

- Wat hebben ze jou meegegeven aan leerpunten bij de laatste beoordeling (ontwikkelpunten, aandachtspunten bij CGI)?
- Met welke kijkwijzers kan ik jouw lessen van feedback voorzien (o.a. de kijkwijzer van de HOS, de kijkwijzers van de HR voor niveau 3)?
- Kun je mij vertellen wat je komend jaar moet doen? Wat moet je in juni allemaal gedaan hebben? Zullen we samen de handleiding doorspreken?
- Waar gaan we dit schooljaar mee beginnen?
- Eind periode 4 moet je geheel zelfstandig een les kunnen geven. Wanneer is het nodig dat je oefent met alleen voor de klas staan, dus dat ik er niet bij ben in de klas? Hoe werken we hier dit jaar naartoe?

Per onderwijsperiode:

- Wat zijn je leervragen/leerplan voor de komende periode (bijv. effectief klassenmanagement, activerende werkvormen, samenwerkend leren, onderwijsleertechnologie toepassen, ..)?
- Dit jaar ben je aan de slag met visievorming, gedifferentieerd lesgeven, activerende werkvormen, samenwerkend leren en taalgericht lesgeven. Hoe ziet dit er voor jou de komende periode uit, hoe ga je dit aanpakken en hoe kunnen we hiermee in de lessen gaan oefenen?
- Welke HOS transferdagen zijn er de komende periode? Wat ga je tijdens de transferdagen kiezen en waarom?
- Na iedere HOS transferdag: wat heb je gedaan, wat heb je hiervan geleerd en hoe kun je dit een plek geven in je ontwikkeldocument?
- Hoe kan ik jou helpen dit leerplan te voorzien van bewijzen voor het ontwikkeldocument?
- Mag ik je (tussentijds) ontwikkeldocument zien?
- Wanneer komt de schoolopleider langs? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig?
- Wanneer komt de instituutsopleider langs? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig (bijv. tussentijds ontwikkeldocument, dit is voorwaardelijk voor een bezoek)?
- Wanneer gaan we jouw les filmen (ter oefening) en nabespreken (bij voorkeur een keer in het najaar en voorjaar ter oefening)?
- Kun je mij duidelijk maken wat je in de komende periode voor de HR moet doen (o.a. activerende werkvormen, differentiëren, onderzoeksopdracht, de interventie taalgericht lesgeven, zorgstructuur binnen de school, doorverwijzen, ...)?

Periode 2: onderzoeksopdracht

- Je moet een onderzoeksopdracht doen in de klas. Welk onderzoek ga jij doen en wat merk ik hiervan?

Periode 3: taalgericht lesgeven en pedagogiek

- Je moet deze periode aan de slag met taalgericht lesgeven. Met welke interventie ga je aan de slag en wat heb je hiervoor nodig (o.a. feedback)?
- Welke opdracht ben je van plan te doen voor pedagogiek?
- Zou je een kleine aanstelling willen en aankunnen? Hoe staan jouw school- en instituutsopleider hierin?

Periode 4: pedagogiek en voorbereiding op het CGI

- Wat is de visie van de HOS? Wat is de visie van de school? Wat is jouw visie en hoe verhouden deze visies zich tot elkaar? Voer hierover het gesprek met de student.

- Mag ik je ontwikkeldocument zien?
- Moet ik nog een leeras invullen?
- Wanneer heb je feedback nodig op je ontwikkeldocument (veelal in april-mei)?
- [Niveau 4](#)

De begeleiding is nu *meer* op afstand, de student oefent zelfstandig.

Bij de start van het schooljaar:

 - Wat hebben ze jou mee gegeven aan leerpunten bij de laatste beoordeling (ontwikkelpunten, aandachtspunten bij CGI)?
 - Met welke kijkwijzers kan ik jouw lessen van feedback voorzien (o.a. de kijkwijzer van de HOS, de kijkwijzers van de HR voor niveau 4)?
 - Hoe ziet jouw planning er voor komend jaar uit? Welke (grote) opdrachten moet je wanneer doen, wat is daarvoor nodig en wanneer?
 - Hoe organiseren we komend jaar de begeleidingsgesprekken, omdat je komend jaar veel zelfstandig voor de klas staat?
 - Wat heb je nog nodig aan begeleiding komend jaar? Wat zijn je wensen t.a.v. feedback?

Periode 2:

- Heb je de basisstructuur van je ontwikkeldocument al klaar? Hoe staat het ervoor?
- Is je klassenmanagement op orde?
- Wat doe je professioneel binnen de schoolorganisatie (o.a. ouderavond, schoolfeest, open dag, rapportvergadering, teamvergaderingen, ...)?
- Waar wil je gaan werken, wat past bij jou? Welke scholen binnen de HOS spreken je aan en waarom? Hoe ga je dit aanpakken (o.a. banenmarkt)?

Per onderwijsperiode:

- Hoe wil je toewerken naar je 'go-les'?
- Hoe zorg je ervoor dat je eind mei je ontwikkeldocument klaar hebt?
- Welke HOS transferdagen zijn er de komende periode? Wat ga je tijdens de transferdagen kiezen en waarom?
- Na iedere HOS transferdag: wat heb je gedaan, wat heb je hiervan geleerd en hoe kun je dit een plek geven in je ontwikkeldocument?
- Waar sta je nu t.a.v. je ontwikkeldocument? Mag ik eens meelesen?
- Wanneer komt de schoolopleider en/of teamleider langs? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig?
- Wanneer komt de instituutsopleider langs voor de 'go-les'? Heb je dit al afgesproken en wat is hiervoor nodig (bijv. casus 1 moet klaar zijn)?
- Waar denk je over bij het afstuderen voor het vak? Welk vakdidactisch onderzoek ga je doen? Is het nog te koppelen aan onze school of vakgroep?

- [Deeltijd](#)

Afhankelijk van het niveau en het traject van de deeltijd student, kan een mix van bovengenoemde vragen worden gesteld. Het is in ieder geval belangrijk om een plan en planning te maken met de student en dit ook met elkaar vast te leggen.

Kijkwijzer

Om de ontwikkeling van studenten te ondersteunen, maken we binnen de HOS bij lesobservaties gebruik van de kijkwijzers van het betreffende instituut. Op de website van de HR zijn de verschillende [kijkwijzers](#) beschikbaar. Het ICLON hanteert een [klasobservatieformulier](#) dat te vinden is op de website van het ICLON. Bespreek met de student welke kijkwijzer de voorkeur heeft en opgenomen wordt in het ontwikkeldossier. Zorg er altijd voor dat het formulier van jouw handtekening is voorzien.

Jaarplanning

Tijdens de startbijeenkomst gaan de studenten aan de slag met de concrete planning voor hun praktijkdeel in de komende periode. De studenten krijgen de opdracht om dit door te spreken met hun werkplekbegeleider. Vraag de studenten hiernaar en spreek ze er gedurende het traject ook op aan.

HOS afsluitende bijeenkomst

De HOS sluit dit schooljaar feestelijk af met een gezamenlijke bijeenkomst voor alle betrokkenen, gecombineerd met de presentaties van de studenten. Het programma omvat een inspirerende lezing, ruime gelegenheid voor uitwisseling en de mogelijkheid voor studenten om hun resultaten te presenteren. De aanwezigheid van de werkplekbegeleiders wordt door de studenten bijzonder gewaardeerd.

De HOS afsluitende bijeenkomst vindt in 2025-2026 plaats op:

- Woensdag 3 juni 2026.

HOS transferdagen

In 2025-2026 organiseert de HOS in totaal vier transferdagen. Alle studenten binnen de HOS (wo en hbo-niveau 2, 3 en 4) worden geacht hierbij aanwezig te zijn.

De transferdagen vinden in 2025-2026 plaats op:

- Woensdag 29 oktober 2025
- Woensdag 28 januari 2026
- Woensdag 18 maart 2026
- Woensdag 3 juni 2026

De intervisiebijeenkomsten voor studenten/stagebegeleiding op de scholen vindt in 2025-2026 plaats op:

De intervisie op de eigen school vinden in 2025-2026 plaats op:

- Woensdag 5 november 2025
- Woensdag 4 februari 2026
- Woensdag 25 maart 2026
- Woensdag 10 juni 2026

(Let op: dit is een richtlijn. Het kan zijn dat de intervisie op een ander moment plaatsvindt vanwege andere werkzaamheden op school.)

Tijdens de transferdagen volgen de studenten een programma dat aansluit bij het niveau waarin zij geplaatst zijn. Voor studenten van de Hogeschool Rotterdam zijn er drie niveaus (2, 3 en 4), die corresponderen met de verschillende fasen in hun opleiding. Voor studenten van de universitaire lerarenopleidingen (ICLON en TU Delft) gelden andere afspraken:

- Studenten in de educatieve minor nemen deel aan workshops op niveau 3.
- Studenten in de educatieve master nemen deel aan workshops op niveau 4.

De transferdagen zijn opgebouwd rondom vier inhoudelijke leerlijnen die aansluiten bij het werkplekleren en het bredere opleidingsprogramma van de Opleidingsschool (HOS):

- **Pedagogische leerlijn:** gericht op het begrijpen en begeleiden van leerlingen in hun leerproces en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- **Vakdidactische/didactische leerlijn:** gericht op het ontwerpen en uitvoeren van effectieve lessen binnen het vakgebied van de student.
- **Professionele omgeving en identiteit:** gericht op de rol van de student als leraar in de schoolcontext, de samenwerking met collega's en de ontwikkeling van een professionele identiteit.
- **Leerlijn onderzoek:** gericht op het ontwikkelen van een onderzoekende houding en het leren werken met praktijkgericht onderzoek als basis voor het handelen in de klas.

Op deze manier krijgen studenten tijdens de transferdagen verdiepende en verbredende leerervaringen die nauw aansluiten bij hun praktijk op de werkplek."

Terugkoppeling over transferdagen aan de werkplekbegeleider

We vragen de studenten om hun werkplekbegeleider een terugkoppeling te geven over de modules en workshops die zij hebben gevolgd, wat zij daarbij hebben geleerd en hoe zij dit in de praktijk toepassen. Voor de studenten van de HR is het daarnaast belangrijk om de leeruitkomsten die nodig zijn voor het ontwikkeldocument expliciet te verbinden aan de workshops die tijdens de transferdagen zijn gevolgd.

Beoordeling

De ontwikkeling van de student wordt gevolgd door het opleidingsteam van de school (werkplekbegeleider, schoolopleider) en de instituutopleider van de lerarenopleiding. Op vaste momenten worden de studenten beoordeeld door het instituut, in samenspraak met de school.

Bij de beoordeling zijn de volgende personen betrokken:

- de student zelf;
- de schoolopleider (mede-beoordelaar, adviserende rol): vormt een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van de student, verzamelt hiervoor de benodigde informatie (werkplekbegeleider, lesbezoek);
- de werkplekbegeleider: informeert de schoolopleider (gevraagd en ongevraagd) over de voortgang van de student en geeft advies ten aanzien van de beoordeling;
- de instituutopleider/assessor (eindverantwoordelijk): vormt het eindoordeel over de student, neemt het oordeel van de schoolopleider zeer serieus.

Rollen en verantwoordelijkheden bij beoordeling

Bij de beoordeling zijn binnen de HOS de volgende personen betrokken:

- de student zelf;
- de schoolopleider (mede-beoordelaar, adviserende rol): vormt een objectief en onafhankelijk oordeel over het functioneren van de student, verzamelt hiervoor de benodigde informatie (werkplekbegeleider, lesbezoek);
- de werkplekbegeleider: informeert de schoolopleider (gevraagd en ongevraagd) over de voortgang van de student en geeft advies ten aanzien van de beoordeling;
- de instituutopleider/assessor (eindverantwoordelijk): vormt het eindoordeel over de student, neemt het oordeel van de schoolopleider zeer serieus.

Meer weten over de HOS, nieuws volgen en de meest actuele documenten downloaden?

Bezoek onze website: www.haagseopleidingsschool.nl

Het partnerschap Haagse Opleidingsschool (HOS)

De scholen:

- Christelijk Gymnasium Sorghvliet (gymnasium): categoriaal gymnasium met een breed aanbod vakken (naast Grieks en Latijn zoals op alle gymnasia): m&o, techniek, Chinees als examenvak, filosofie als examenvak. Nadruk op vernieuwend onderwijs en het bevorderen van zelfstandigheid.
- Corbulo College (Lucas Onderwijs, vmbo, lwoo): kleinschalige school voor doe-onderwijs, voornamelijk op het gebied van techniek, technologie en design.
- Diamant College (Lucas Onderwijs, vmbo, lwoo, mavo en isk): school met drie pijlers: talentontwikkeling, LOB en uitstel van keuze. Er zijn veel combinatieklassen. Streven is om het maximale uit de leerlingen te halen. Er is een breed spectrum naast de avo-vakken. Ze bieden het profiel Dienst & Product aan. Ook zijn er 10 talenturen door leerlingen zelf in te vullen, bijv. robotica, natuur, koken, mode en design.
- Heldring Business School (Lucas Onderwijs, vmbo basis-kader-tl/mavo): de school heeft een groot netwerk en goede afspraken met andere scholen, waardoor ze via zij-instroom leerlingen binnen kunnen halen die zij nieuwe kansen kunnen bieden. De school is goed in het opstroom van leerlingen. Ze denken niet vanuit de inspectiekaders maar vanuit de leerling. De school biedt de profielen Zorg & Welzijn en Economie & Ondernemen in de bovenbouw.
- Roemer Visscher College (Scholengroep Den Haag Zuid West, vmbo, lwoo): typische grootstedelijk vmbo, vooral basis en kader, relatief kleine tl afdeling. Visie is leren door te doen en leren kiezen. Het streven is praktijkgericht les te geven.
- Segbroek College (VO Haaglanden, mavo, havo, vwo): grote school met een diverse leerlingenpopulatie. Topsportschool (LOOT-school), WON-school (Wetenschapsoriëntatie Nederland), cultuurprofielschool, gericht op onderzoekend leren en leren onderzoeken, talentprogramma's voor leerlingen op allerlei gebieden: muziek, dans, theater, technologisch design;
- 's-Gravendreef College Leidschenveen (Scholengroep Spinoza, vmbo, havo). Visie op leren: eigenaarschap en zelfstandigheid bij leerlingen, activerende didactiek. Twee pijlers: 21st century skills en meer keuzevrijheid voor leerlingen (gericht kiezen in verbreding en verdieping).
- 's-Gravendreef College Leidschendam (Scholengroep Spinoza, vmbo): kleinschalige vmbo-school met de profielen Zorg en Welzijn, Economie en ondernemen en Dienstverlening en Producten. Kleinschalig, enthousiast team. Onderwijs is uitdagend en activerend middels 21 eeuwse vaardigheden en ICT.
- Dalton Den Haag (VO Haaglanden, havo, vwo, gymnasium, tto): onze school bestaat in 2025 honderd jaar. De school is gevestigd in een monumentaal pand aan de Aronskelkweg. Als je de school binnen loopt, zie je leerlingen zelfstandig of samen werken in de nissen. Leerlingen (jong en oud) kennen elkaar doordat ze elkaar tegenkomen in daltonuren, het tutoraat of het leerlingmentoraat. De sfeer tussen leerlingen en leraren is ongedwongen.
- De Vrije School Den Haag (Stichting Vrije scholen Zuid West Nederland, vwo, havo, mavo en praktisch vmbo-t) heeft als uitgangspunt: onderwijs is ook opvoeden. Onderwijs staat ook in dienst van de persoonlijkheidsvorming, zowel individueel als in relatie tot de sociale gemeenschap. Het doel is dat elke leerling zich persoonlijk gekend en gezien voelt, en dat elk lid van het schoolteam zich vrij voelt om naar eigen voortschrijdend inzicht en ervaring invulling te geven aan de tien landelijke uitgangspunten over de identiteit van het onderwijs, opgesteld door de landelijke Vereniging voor vrijescholen. Dus: wat kom je brengen en wat kom je halen?

De instituten:

- Hogeschool Rotterdam, Instituut voor Lerarenopleidingen (hbo): focus op vakmanschap en meesterschap; de samenwerking met het werkveld staat voorop;
- Haagse Hogeschool, Halo (hbo, opleiding tot leraar lichamelijke opvoeding): veel aandacht voor docentschap in de sport, sportief samenwerken met het werkveld, sportonderzoek en veel ruimte voor persoonlijke en pedagogische sportontwikkeling.
- Universiteit Leiden, ICLON (wo): veel aandacht voor verbinding praktijk, wetenschap en professionele ontwikkeling, in nauwe samenwerking met het werkveld;
- TU Delft, SEC (wo): gespecialiseerd in het opleiden van docenten voor de bèta-vakken, tweejarige master bestaande uit een vakwetenschappelijk en beroepsgericht deel.

Wat wordt verwacht van de werkplekbegeleider?

Studenten worden in de HOS begeleid en opgeleid door de werkplekbegeleider, schoolopleider, instituutopleider en co-docent. De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de eerstelijnsbegeleiding en opleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. De werkplekbegeleider informeert de schoolopleider van zijn/haar school over de voortgang van de student. De schoolopleider stemt regelmatig af met de instituutopleider.

De student is zelf verantwoordelijk voor de eigen planning en informeert de werkplekbegeleider hierover. Je hoeft dus als werkplekbegeleider niet de gehele handleiding van het instituut door te nemen. Het is belangrijk dat de student je hierover informeert. Als werkplekbegeleider kun je de

planning regelmatig met de student doorspreken. Tip: plan regelmatig planningsgesprekken met de student in, waarin jullie deze planning met elkaar doornemen.

Facilitering begeleiding studenten

Als wpb-er krijg je vanuit de HOS uren voor de begeleiding van studenten. Ter illustratie:

- Hogeschool Rotterdam: voltijd HBO-student niveau 2: 36 uur facilitering, komen op maandag en woensdag.
- ICLON: Master WO DIO 1-jarig: 36 uur facilitering, komen op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag.

Training

Professionalisering is van groot belang voor de kwaliteit van opleiding en begeleiding. Daarom investeert de HOS in professionalisering van alle betrokkenen. Alle werkplekbegeleiders binnen de HOS volgen een wpb-training of gaan deze volgen. In deze training word je geprofessionaliseerd in de coaching en begeleiding van studenten. Aan het eind van de training krijg je een certificaat.

NB: Als je al een wpb-training of een vergelijkbare training of cursus hebt gevolgd, is het uiteraard niet nodig om de wpb-training te volgen. Stem hierover af met je schoolcoördinator en/of directeur. In dit geval is een opfrisbijeenkomst voldoende.

Aanvullend op de basistraining biedt de HOS naar behoefte verdiepende wpb-trainingen en cursussen aan.

Facilitering voor de wpb-training

Voor het volgen van de wpb-training krijg je als werkplekbegeleider 25 uur. Dit is gebaseerd op in totaal 5 trainingsbijeenkomsten van 3 uur en 2 uur voorbereiding/uitwerking per bijeenkomst. Deze facilitering wordt bekostigd door de school.

De HOS-training wordt in-company gegeven door de HR en ICLON. Beide trainingen zijn inhoudelijk op elkaar afgestemd en vragen dezelfde totale tijdsinvestering (25 uur).

Hoeveel uren moeten studenten lesgeven tijdens het praktijkdeel?

Voor ICLON studenten:

De student volgt op maandag van 9.00 tot 17.00 uur onderwijs bij het ICLON, de lerarenopleiding van de Universiteit Leiden.

Van dinsdag tot en met vrijdag is de student bij voorkeur 2,5 dag (5 dagdelen) per week op de (stage)school aanwezig voor het praktijkdeel van de voltijdopleiding. Volgt de student het deeltijdprogramma, dan is dit bij voorkeur 1,5 dag (3 dagdelen) per week.

Eisen van het praktijkdeel per traject

	ICLON traject	Studielast praktijkdeel	Minimale eisen
Praktijk 1	- Master (deel 1 van de opleiding) - Educatieve minor/module	Accent op onderbouw 120 klascontacturen 300 overige uren*	120 klascontacturen, waarvan min. 60 uur zelf (deel)les(sen) geven, waarvan min. 40 uur *** in onderbouw havo/vwo en/of vmbo-t
Praktijk 2	- Master (deel 2 van de opleiding) - Verkort: EM2 of 30/32 EC**	Accent op bovenbouw 130 klascontacturen 290 overige uren*	130 klascontacturen, waarvan min. 65 uur zelf (deel)les(sen) geven, waarvan min. 45 uur in bovenbouw havo/vwo en/of vmbo-t
	- Verkort: 16 EC**	Accent op bovenbouw 70 klascontacturen 154 overige uren*	70 klascontacturen, waarvan min. 65 uren zelf lesgeven (waarvan min. 50 uur bovenbouw en 15 uur onderbouw) en 5 uur observeren
Overig	- Verlengde stage - Maatwerk - Oprisser	Varieert	Informatie over exacte invulling en verdeling onderbouw/bovenbouw volgt wordt per traject vastgesteld
* Overige activiteiten zoals lesvoorbereiding, toetsing, analyse van eigen handelen, intervisie et cetera. ** Afhankelijk van de vooropleiding kan een aangepast programma vereist zijn met daarin ook uren in de onderbouw. *** Voor Master studenten geldt dat voor Praktijk 1 minimaal 20 (i.p.v. van bovengenoemde 40) van de 60 uren die een student zelf lesgeeft in de onderbouw van havo, vwo en/of vmbo-t gegeven moeten worden. Na afronding van de Master (Praktijk 1 + Praktijk 2) dient de student in totaal minimaal 40 uur te hebben lesgegeven in de onderbouw van havo/vwo en/of onderbouw en bovenbouw vmbo-t.			

Voor TU Delft/SEC studenten:
Zie [stagehandleiding TU Delft/SEC](#)

Voor HR studenten:

Het nieuwe werkplekleren

FACTSHEET

DE 4 NIVEAUS OP EEN RIJ

PERIODEN	LESBEZOeken	WERKPLAATSEN	DRIEHOEKSGESPREKKEN	INTERVISIE	NIVEAU
2 PERIODEN	GEEN LESBEZOEK 2 KIJKWIJZERS WPB	PROFESSIONELE PERFORMANCE	2X GROEPSGESPREK	2X LESFRAGMENTEN AANLEVEREN T.B.V. INTERVISIE	NIVEAU 1
4 PERIODEN	2 LESBEZOeken SO IN OP1/2/3/4 (INDIEN NODIG WPB) 3X KIJKWIJZER WPB	PROFESSIONELE PERFORMANCE	3X DRIEHOEKSGESPREK	3X LESFRAGMENTEN AANLEVEREN T.B.V. INTERVISIE	NIVEAU 2
4 PERIODEN	2 LESBEZOeken SO IN OP1/2/3 (INDIEN NODIG WPB) + 1 LESBEZOEK IO 3X KIJKWIJZER WPB	PROFESSIONELE PERFORMANCE	3X DRIEHOEKSGESPREK	3X LESFRAGMENTEN AANLEVEREN T.B.V. INTERVISIE	NIVEAU 3
4 PERIODEN	2 LESBEZOeken SO IN OP1/2/3 (INDIEN NODIG WPB) + ASSESSMENTLES IO (SUMMATIEF) 3X KIJKWIJZER WPB	GEEN WERKPLAATSEN	3X DRIEHOEKSGESPREK	2X LESFRAGMENTEN AANLEVEREN T.B.V. INTERVISIE	NIVEAU 4

DE ROLLEN

STUDENT

- EIGENAAR VAN HET (LEER)PROCES
- STELLEN LEERVRAGEN
- AAN DE SLAG IN DE PRAKTIJK

WPB

- DAGELIJKSE BEGELEIDING
- FEEDBACK GEVEN
- KIJKWIJZER INVULLEN
- ADVIES GEVEN

SO

- BEGELEIDEN
- DRIEHOEKSGESPREKKEN
- LESBEZOeken
- INTERVISIE
- BEOORDELEN MET IO

IO

- BEGELEIDEN
- DRIEHOEKSGESPREKKEN
- LESBEZOEK
- INTERVISIE
- BEOORDELEN

EISEN ONDERDELEN GROEIDOSSIER

INGELEVERD MATERIAAL VOLDOET VOLLEDIG AAN DE GESTELDE CRITERIA.

DOOR HEEL HET GROEIDOSSIER HEEN ONDERBOUWT DE STUDENT HETGEEN DE STUDENT DOET MET THEORIE.

SUMMATIEVE TOETSING

AANTONEN LEERUITKOMSTEN TE BEHEERSEN OP BASIS VAN:

- EINDCONCLUSIE MET VORMVARIANTEN
- ASSESSMENTLES (ALLEEN N4)
- EINDGESPREK IN DE DRIEHOEK MET IO & SO (WPB)

GROEIDOSSIER

VERPLICHTE ONDERDELEN:

- VERSLAGEN DRIEHOEKSGESPREKKEN
- VERSLAGEN INTERVISIE
- LESOBSERVATIEFORMULIEREN
- KIJKWIJZERS

LEVER DE ONDERDELEN IEDERE PERIODE IN EN ONTVANG EEN BONUSPUNT

INVESTERING STUDENT

N1 - 5 EC - 1 DAG: MAANDAG
N2 - 15 EC - 2 DAGEN: MAANDAG & WOENSDAG
N3 - 15 EC - 2 DAGEN: DINSDAG & WOENSDAG
N4 - 15 EC - 2 DAGEN: DONDERDAG & WOENSDAG

ONDERZOEKEND VERMOGEN

DE STUDENT LEERT NIET ALLEEN LESGEVEN, MAAR OOK DE JUISTE VRAGEN STELLEN, WAT WERKT? WAAROM? WAT KAN DE STUDENT ANDERS DOEN? SAMEN MET BEGELEIDERS ONTWIKKELT DE STUDENT EEN SCHERPE BLIK DE ONTWIKKELING.

WERKPLAATSEN

	OP1	OP2	OP3	OP4
N1	-	1X	2X	2X
N2	1X	2X	2X	-
N3	1X	1X	-	-

Voor HALO studenten:

Stagetrajecten per jaargang 25-26

Jaargang/	Semester 1 (20 wkn)		Semester 2 (20 wkn)		Aantal	dag
Rubric Beheersingsniveau	Blok (1 sept-nov)	Blok 2 (nov-jan)	Blok 3 (febr- april)	Blok 4 (april- juni)		Afh van klas
Niveau 1						
Regulier 1 ^e jaars	PO 1 (6 pnt)				Kwartet	Ma of vr
			VO 1 (6 pnt)		Kwartet	Ma of vr
	Verenigingsstage (3 pnt)				Individu	di mid
Niveau 2						
Verkort 1 ^e jaars	PO 1 (6 pnt)				Duo	di
			VO 1 (6 pnt)		Duo	wo
Regulier 2 ^e jaars	VO 2 (6 pnt)				Duo	Wo
			PO 2 (6 pnt)		Duo	Do
				Zwemstage (1 pnt)	Individu	Di mid
Niveau 3						
Verkort 2 ^e jaars	VO 2 (VSO*) (6 pnt)				Duo	wo
			PO 2 (SBO*) (6 pnt)		Duo	di
Regulier 3 ^e jaars	Onderwijsstage keuze 1; VO of PO (SO*) qua volgorde		Onderwijsstage keuze 2; PO of VO (SO*) qua volgorde		Duo	Wo
	Teamplayers (6 pnt)				Groep	do
Niveau 4						
Regulier 4 ^e jaars *Op aanvraag	Afstudeerstage (30 ECTS) SO/PO/VO (MBO/HBO*) 4 startmomenten per jaar (blok 1,2,3 of 4)				Individu	Richtlijn 3 dagen p/w di-vr
+ verkort 3 ^e jaars			Afstudeerstage (30 ECTS) SO/PO/VO (MBO/HBO*) 2 startmomenten per jaar (blok 3 of 4)		Individu	Richtlijn 3 dagen p/w di-vr
4 ^e jaars extra	Minor keuzestage * = * op aanvraag				Individu	...

De werkplekbegeleider binnen de HOS

De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding en opleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. Het betreft activiteiten die betrekking hebben op de eerstelijns ondersteuning van de student op de werkplek. De werkplekbegeleider houdt de schoolopleider op de hoogte van de voortgang van de student.

De HOS-scholen borgen dat de taken van de werkplekbegeleider worden uitgevoerd binnen de school. Er kunnen verschillen tussen de scholen bestaan met betrekking tot de verdeling van de taken tussen de functionarissen die op de school zijn aangesteld voor de opleidingsschool.

Kerntaak

De werkplekbegeleider vervult de volgende kerntaak binnen de HOS (gebaseerd op de adviesnotitie Adviescommissie ADEF, 2013):

- het begeleiden van studenten bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk.

Taken van de werkplekbegeleider

1. De student wegwijs maken binnen de vaksectie, fungeren als klankbord en vraagbaak.
2. Voeren van voldoende begeleidingsgesprekken met de student (wo-studenten: wekelijks, hbo-studenten: tweewekelijks).
3. Inzetten van verschillende begeleidingsstijlen, passend bij eigenschappen en opleidingsfase van de student.
4. Zich via de student verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerktaken, leerdoelen en de stage-eisen van de student; de student is hiervoor verantwoordelijk.
5. Observeren van lessen van de student en het invullen van lesobservaties.
6. Constructief feedback geven aan de student, gevraagd en ongevraagd, onder andere op het persoonlijk ontwikkelplan / leerwerkplan van de student.
7. Voortgang in het leerproces en onderzoek van de student volgen, signaleren van eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces.
8. Adviseren van de schoolopleider/schoolcoördinator en, waar nodig en in overleg, de instituutsopleider over de voortgang en de beoordeling van de student.
9. Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de klas, bijv. bij collega's in het team / de vaksectie (de werkplekbegeleider blijft aanspreekpunt).
10. Studenten voldoende ruimte en gelegenheid bieden om pedagogisch en didactisch te onderzoeken en vernieuwen.
11. Samenwerken met de schoolopleider(s) en andere werkplekbegeleiders.
12. Reflecteren en professionaliseren in de rol van werkplekbegeleider.

Facilitering werkplekbegeleider per student per schooljaar per categorie student

	Uren WPB per student per schooljaar
Categorie 1 (36/24)	
Voltijd hbo leerjaar 2+3	36
Master wo-DIO-1jarig	36
Master wo-DIO-2jarig	36
kopopleiding hbo	36
Categorie 2 (36/14)	
Voltijd hbo leerjaar 4 Lio	36
Categorie 3 (maatwerk)	
Zij-instromers	36
Hogere of andere bevoegdth.	36
Flexibele trajecten (o.a. wo minoren, modules, deeltijd flex)*	0,5 per stagedag

*Bij de flexibele trajecten geldt een maximum van 36 uur per WPB, per praktijkperiode.

Stagedagen per instituut

INSTITUUT	MAANDAG	DINSDAG	WOENSDAG	DONDERDAG	VRIJDAG
Hogeschool Rotterdam <i>Een onderwijsperiode kent 7 a 8 lesweken en 2 toetsweken. In deze toetsweken zijn studenten vrijgesteld van stage.</i>	Voltijd leerjaar 2 (onderwijsperiode 1-4)		Voltijd leerjaar 2 (onderwijsperiode 1-4)		
		Voltijd leerjaar 3 (onderwijsperiode 1-4)	Voltijd leerjaar 3 (onderwijsperiode 1-4)		
			Voltijd leerjaar 4 (onderwijsperiode 1-4)	Voltijd leerjaar 4 (onderwijsperiode 1-4)	
ICLON		ICLON	ICLON	ICLON	ICLON
TU Delft	TU Delft		TU Delft	TU Delft	TU Delft
Halo	Zie Factsheets Halo N1 en Halo N2				